

DIARI CATALÀ

POLÍTIC Y LITERARI

ANY II

BARCELONA — DISSAPTE 11 DE SETEMBRE DE 1880

440

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: FERNANDO, 32. 1.er—SUCURSAL EN GRACIA.—DEVANT DEL TEATRO, DEPÓSIT DE MÁQUINAS DE CUSIR.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.—Barcelona, un mes 5 rals | Fora, un trimestre, 20 | Estranger, (unió postal) trimestre, 40

SANTS DEL DÍA.—Sant Proto y Jacinto.—QUARANTA HORAS.—Iglesia de Nostra Senyora de la Misericordia de religiosas terciarias.

Espectacles.

PÚBLICH.

TEATRO DEL ODEON.—Deraá diumenge, lo patriòtic y popular drama històric contemporàneo, escrit per don Jaume Piquet, en tretze quadros, *El siti de la inmortal Gerona ó la independència de Cataluña* y la molt divertida comèdia en dos actes, *Gat per llebra*.

TEATRO DE NOVETATS.—Demà diumenge, tard, per última vegada, la sarsuela en 4 actes, *La dama de las Camelias*.—Nit, la sarsuela en 2 actes, *Marina*.—Lo Quarteto Svea, cantarà lo noménat. *La Boda*.—La sarsuela en un acte, *El último figurín*.—Entrada 2 rals.—Se despatxa en contaduría.

TEATRO ESPANYOL.—Companyia d'òpera italiana.—Societat Romea.—Avuy dissapte á benefici de la primera triple donya Elena Bordatto, la preciosa òpera en 3 actes, *La Traviata*.—Entrada 3 rals.—A dos quarts de nou.

Demà, tard.—La òpera en 4 actes, *Il Trovatore*.—Nit, la òpera en 3 actes, *La Traviata*.—Se despatxa en contaduría.—Lo dilluns tindrà lloc la primera representació de la *Jone*.—Se reben en àrrechs en contaduría.

TEATRO TIVOLI—Avuy, Societat Latorre.—Septima audició del célebre Quarteto Svea.—A dos quarts de nou.—La aplaudida sarsuela en 2 actes, *El postillon de la Rioja* en la que hi pendrà part donya Rosa Alba.—La exhibició en un acte, *¡Sin Jaula!*—Durant lo primer intermeidi se presentarà lo quarteto Svea á cantar lo quarteto del mestre Sodermann titolat, *La aspiracion*.—Durant lo segon cantarà lo quarteto ab solo de contralt cantat per la senyoreta Anarén, nominat, *El lirio en el estanque sonoliento*.—Entrada 2 rals.

Demà, tarde y nit, *De la Terra al Sol*.—Se despatxa en Contaduría.

BON RETIRO.—Avuy á dos quarts de nou.—Benefici de la senyora Civili.—Mentidas que no fan mal.—*Maria Antonieta*.—*Espana è Italia* (monolech).—Ball, *Las odaliscas*.—*Tanner!*—Entrada un ral y mitx.—No 's donan salidas.

Lo dilluns, inauguració de la sarsuela.

PRAT CATALÀ.—Avuy á dos quarts de nou.—Concert per la reputada Banda de Artilleria.—Entrada 4 quartos.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS DE ALEGRIA Y CHIESI.—Plasa de Catalunya.—Avuy á dos quarts de nou.—Magnífica funció composta dels mes aplaudits exercicis y quinze representació de la aplaudidíssima pantomima *La lámpara maravillosa*.—Entrada 3 rals.

Demà diumenge, tarde y nit se executarà *La lámpara maravillosa*.

PARTICULARS

TEATRO DE NOVETATS.—Teatro Escola.—Societat Acadèmia Melodramàtica.—Funció avuy dissapte 11 del corrent, la òpera, *Lucía*. desempenyada sens cap pretensió per los senyors Alumnes d' aquesta Acadèmia.—Butaca ab entrada 5 rals.—Palcos, sens id. 20.—Entrada general 2.—A las 8 en punt.

SOCIETAT «LA ALIANZA DEL POBLE NOU».—Aquesta Societat, la única aliada á la Nova de la Mercé, convida á las demés aliadas pera los balls de festa Major que tindrán lloc los días 13 y 14 dels corrents; es indispensable la contrasenya y trajo de Societat.

Nota. Hi haurà Tranvías á la sortida del balls.

Reclams

ANTIGA TINTORERÍA DEL CENTRO.

CARRER DE LA LLIBRETERIA, 13.

En aquesta acreditada casa 's renta la roba de caballer sens descosirla, deixantla com nova. Especialitat en tenyir vestits de seda y mocadors de crespó.

No equivocarse. Llibreteria, 13.

VERMOUTH DE TORRAS.

Aqueix ví, lleugerament amarch, pro d' un sabor agradable y d' un aroma esquisit, está compost ab plantas sumament medicinals y salutiferas.

Es tònic, estimulant y anti-nerviós, y convé particularment, barrejat ab aigua, als convalecents, á las personas débils y nerviosas, als que pateixen del ventrell, dolors de cap, etc., etc. De venda en las principals farmacias y en casa de son autor

Rambla de Sant Joseph, n. 9.

LA EMPERATRIZ
3 ESCUDILLERS BLANCHS 3.

Joaquim Ortiz

L'únic mestre que ab 8 llissons ensenya de ballar pera sortir d' un compromís y ab altres tantas la perfecció de ballar en un saló. No hi han classes generals. — Hospital, 96, pis primer.

Colegi de Sant Ildefons

COPONS, 7, BARCELONA.

Primera y segona ensenyansa.—Ensenyança mercantil completa.—música.—Dibuix.—Gimnastica.—Carreras especials.—Idiomas.—Professorat numerós y escullit.

Espacis é higienich local. Mètodes especials d' ensenyansa.

VENEREO.

Sa curació es prompta, radical y segura, sense mercuri, copaiva ni altres preparacions perjudicials, per medi del AXEROP ANTI-VENEREO DEL Dr. CASASA.—Gonorreas, llagas, tumors, dolors, estrenyiments; l' venereo, en tif, en totas las sevas formes, per crònic que siga, se cura prompte y bé ab aqueix inimitable Aixerop, exclusivament vegetal.—Vegis lo prospecte.—Dirigir-se al Dr. CASASA en sa GRAN FARMACIA, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

AXEROP

DEPURATIU (*Mari*ri), bo pera totas edats; n' hi ha prou ab 4 ampollas, preventivas seguidas, pera la curació dels herpes venéreos, sifilitichs y escrofulosos. Farmàcia de Nostra Senyora del Remey, carrer Tallers, 44. Consulta médica de 11 á 1 gratis.

RELLOTJES

Nou y variat assortí en re-montoirs desde 2 duros un. En nikel màquinas garantidas per 5 anys, desde 4 duros. En plata desde 5 y en or de lley desde 18 duros. Basar Parisién, Rambla del Centre, 35, al costat del Pasatge de Bacardí.

HERPES,

sarna, escrófulas y demés humors, aixis interns com externs. No descuidar que'l Rob antiherpétich de Dulcamara compost del Dr. Casasa, es l' únic que 'ls cura radicalment, sens que may donguin senyal d' haber existit.—Vegis lo prospecte.—Unich deposit.—Gran Farmacia del doctor Casasa, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

GRANATE

montat fi, en or. Gran baratura en arre-
cadas, meda-
llons, y anellas última novetat. Basar Parisien,
Rambla del Centro, 35, al costat del Passatje de
Bacardí.

AVÍS als senyors PROPIETARIS

Baratura en los papers pintats pera decorar habitacions, y gust en la colocació per Joseph Ventura.

Totas las personas que desitxen fer empaperar, trobarán un gran y variat assortit desde'l preu de 2 rals pessa en endavant.—Se reben encárrechs pera portar los mostruaris á domicili, Sant Pau, 32, botiga.

METALL

BLANCH GARANTIT.—Rich y abundant assortit ent tota classe d' objectes per us domèstich, fondas y catés. — Especialitat en cuberts desde 2 rals parell. Basar Parisien, 35. Rambla del Centro al costat del Pasatje de Bacardí.

MORENAS.

Se curan radicalment per rebel- das que sian á tot altre medicament, ab la pomada «Rite» basta un sol pot per curarlas.

Se ven en Reus, en casa D. Tomás Rite, carrer de Sant Pere Alcántara, número 36, y s' envia franch de ports remitint son import en llibrassa del giro mútuo.

Preu d' un pot, 5 pessetas.

ESMORSARS

Dinars y refrescos de totas classes; n'hi haurá en abundancia demà diumenge, ab motiu d' esser la festa major de Sant Gervasi, en lo «Parque de la Montaña» conegut ja per lo de «La Salut y de Moda.»

Secció d' economia DOMÈSTICA.

PREUS corrents á la menuda dels articles de consum domèstich, en los mercats de Barcelona en lo dia d'ahir.

Carns y despullas sense variació. (Publiquem los preus en los números dels dijous y diumenges.)

Raim moscatell á 5 y 6 quartos la lliura.			
Patatas. á 2 id.			
Sigrans á 4, 6 y 8 id.			
Tomatechs de Mataró.			
De pera á 5 y 6 pessetas quintá.			
Ensiam, 1 un quarto.			
Ous del país á 5 rals la dotzena.			
Id. estrangers á 4 rals y mitx id.			
Préssechs los millors á 2 y 3 quartos un.			
Taronjas á 14 y 16 quartos dotzena.			
Pebrots á 1 quarto un.			
Monjetas tendras Tarragoninas			
son las millors; petitas á 7 y 8 quartos lliura.			
Id. id. de las grossas á 4 y 5 id.			
Id. rénegas á 4 id.			
Alberginias á 5 quartos dotzena las millors.			
Figas sajolas á 5 quartos dotzena.			
Cols á 1, 2 y 3 quartos una.			

Pescaterías.—*Mercat del demati.*—Molt desanimat de cantitat y menas de peix, l'Illus. s'venia de 5 á 6 rals la terça. congra á 5; móllaras á 4 y mitx; llagosta y mabra á pesseta; tunyina á 18 quartos; boga y saító á 16 y sardineta á 12.

Mercat de la tarde.—Lo mateix assortit que'l demati y regint idéntichs preus.

Secció de Noticias BARCELONA

SESSIÓ EXTRAORDINARIA del Ajuntament.

Ahir á las quatre de la tarde se obrí la sessió extraordinaria que celebrá lo Ajuntament.

Lo senyor Aguiló, secretari accidental,

doná lectura de las dues actas anteriors, y sobre la última se promogué una llarguísima discussió en la que hi terciaren casi tots los senyors Regidors, sobre si debia dirse en ella, que lo dictámen de la comissió primera parlant de la proposició presentada per lo senyor Madorell, y que ja coneixen nostres lectors, estava suficientment discutit haventse de passar per lo tant á votació.

Passats á votació nominal s' acordá per 13 vots contra 11 que'l dictámen no es-tava prou discutit. Explicaren sos vots en contra y pró, també casi tots los votants.

Per últim se llegí una proposició firmada per los senyors Fontrodona, Pelfort, Soler y Catalá y Peracaula, demandant que'l dictámen tornés á la comissió correspondient, proposició que no pogué esser acceptada per no haverhi suficient número de individuos perteneixents á dita comissió aplassantse per lo tant sa discussió fins á la sessió pròxima.

S' aprobaron després molts pochs dictámens, entre ells los següents:

Donar facultats al Arcalde pera que vagi concedint permisos á la Junta de Firas y Festas, pera posar pabellons, fer espectacles, etc., etc., per los carrers de Barcelona, y al mateix temps destinar los preus dels citats permisos al fondo de la citada Junta de Firas y Festas, y

Senyalar lo dia 30 del present á las 4 de la tarde péra celebrar l' acte de la colocació dels retratos de Claris y Balmes en la galería de catalans il-lustres.

A las 6 en punt se aixecá la sessió per haver transcorregut las horas de reglament.

Distintiu necessari.—Convindria que per qui correspon, se dongués als emplats en consums situats en varios punts com á contra-registro, unas gorras ó insignia pera coneixer lo cárrech que desempenyan, encar que lo distintiu no's vegés á primera vista com se veu un groixut garrot que no vol dir res. Tal volta se evitarian algunes escenas poch dignas de nostra ciutat.

Afeccions meteorològicas.—Trovantse fora de Barcelona lo nostre encarregat de la secció meteorològica, no podem publicarla avuy y potser estarém alguns dias sense ferho. Esperém que los nostres suscriptors nos dispensarán aquela falta.

Galls d' indís.—Comensan á recorre per l' Ensanxe algunas remadas de galls ó pollas nomenades indiots que's venen á preus baixos. Son previnents de Asturias.

Benefici de la senyora Civili.—Demá tindrà lloch en lo teatro del Bon Retiro, lo benefici de la primera actriu donya Carolina Civili, la qual lo dedica als senyors abonats d' aquell teatro. Además de dues pessas conegeudas se representarà lo drama en dos actes «Maria Antonieta», escrit expressament pera la beneficiada, presentanise després aquesta á recitar lo monólech poétich *España é Italia*.

No dubtem que hi haurá concurrencia.

Barallas.—De resultas d' haverse barrallat, á un home tingué de curárseli una ferida del cap en la casa de Socorros del districte del Institut.

Un disparo imprudent.—Avans d'

ahir á tres quarts de cinch de la tarde, lo centinella de artilleria colocat en lo baluard anomenat «de las Pulgas», en las Dressanas, va disparar lo fusell per obligar á dos soldats á que's retiressin del peu de la bateria de salvias, ahont s'hanbin assentat. La bala va passar fregant á un paisá que en aquell moment estava prop d' una barraca de refrescos de la plassa de la Pau, anant á perdres en un munt de pedras pròxim á la ex-muralla del mar.

No dubtem de que lo centinella tindria la seva consigna y de que va obrar ab arreglo á la mateixa. Per tal motiu preguém á las autoritats militars donguin las órdes convenientes á fi de que no's reproduheixin fets, que á mes de produhir alarmas, podrian causar desgracias irreparables. Aixis esperém que ho farán las que's trovan al devant del ram militar en Barcelona.

«Lo Nunci.»—Aquest apreciable collega publica en sa edició d' avuy un pre-cios grabat representant l' estàtua del general Cabrinetty, deguda al escultor senyor Nobas, y que ja s' ha collocat en lo pedestal de la plassa Nacional de Puigcerdá.

Queixa sobre tran-vias.—Dimecres á la tarde, los passatgers d' un cotxe del tran-via de Sant Gervasi, tingueren rahoys llargs ab un conductor que s' incomodá perque al cobrar l' preu del pasatje casi tots li pagaren en plata, trobantse impossibilitat de tornar l' cambi fins arribar á la parada. Las paraulas un xich duras é improprias d' un empleat que pronunciá l' conductor, originaren un escàndol al que hi posá pau cert caballer, fentlo tant malament que'l considerém digne d' esser diputat provincial ó regidor quant menos.

Celebrariam que las empresas vegessen de posar remey á un mal que temps ha ve notantse y que considerém fàcil d' evitar. Y contin que ho desitxem en be las mateixas tran-vias.

Caiguda.—De dalt d' una cadira de casa seva, caigué ahir una dona fracturantse l' bras esquert; tingué d' esser auxiliada en la casa de Socorros del districte quart.

Adob.—Després de llarch temps de estar descuidat per complir lo fosso de la Ronda de Sant Pau, posant en perill als carros que passan per la carretera, are s' está adobant lo mur que destruhí en part una forta pluja de temps enrera.

Ja era hora.

Descuit intolerable.—Molts viatgers que han vingut á la nostra ciutat per la via de Tarragona, en lo tren que surt de Martorell á dos quaris de set de la tarde, se queixan ab rahó de la falta de llum que notan en los vagons de tercera classe; lo trajecte es llarch y en aquella hora ja es fosch, per lo que la comoditat del públic y la moral exigeixen que s' hi posi prompte remey.

Confíem que la empresa corregirà aquest descuit ó abús siga de qui siga.

Polca militar.—Lo jove D. Joseph Evaristo Canals y Montero ha compost pera piano una polca militar ó pas doble, ab lo títol de: «¡Al Parque!»

Aquesta pessa musical, dedicada al Parque de la Montaña, ha sigut arreglada per xaranga pe'l senyor Espiri, direc-

tor de la que toca en los concerts d'aquells jardins; y en lo próxim dijous s'estrenarà allí mateix l'anomenada polca, de la que n'tenim bonas notícias.

Festa major. — Los días 12, 13 y 14 del corrent, lo populós barri del Poble Nou celebrarà sa festa major ab sardanas en las plassas públicas, que serán tocadas per duas coplas ampurdanesas, ab carreiras de caballs y burros. Durant lo diumenge, dilluns y dimarts, hi haurán balls públichs y de societat en *La Alianza*, tocant la reputada orquesta que dirigeix lo senyor Escalas y de la qual forman part los celebrats professors Ciervo, Salvatori y Ciofi. Així mateix se donarà un concert vocal é instrumental en *La Alianza* per la mencionada orquesta y los coros *Apolo* y *Euterpe*, d'en Clavé y *La Fraternidad*, de Gracia.

Als balladors los hi recomaném l'anunci que sobre aqueixa festa major trobarán en la secció d'spectacles.

Lo túnel de «La Falconera». — Avuy se perfura oficialment lo túnel de la «Falconera», últim dels quinze compresos en la secció de las Costas de Garraf del camí de ferro de Barcelona á Vilanova y Valls.

Lo DIARI CATALÀ, tindrà son representant en aquesta festa.

Distinció honrosa. — Acaba de esser declarat fill adoptiu de Puigcerdá lo aventatjat escultor de aquesta ciutat senyor Novas, autor de la estàtua de en Cabrinetty. Eixa estàtua mideix 13 pams de altura, l'actitud d'ella es esbelta y natural, son parescut es gran; en fi es una verdadera obra d'art, digne de figurar en la llista de las moltes obres meritorias que te fetes lo senyor Nobas.

Rebi, donchs, l'humble enhorabona que li ditijim desde las columnas de nostre periódich, per haber rebut tan justa distinció.

Metje y Cirurjiá. — Ha rebut lo grau per exercir aqueixa professió ab la nota de Sobressalient D. Pere Manaut Taberner, antich intern que fou del Hospital de Santa Creu, per oposició, y practicant del Assilo Naval Espanyol. Lo felicitem.

Peregrinació. — S'assegura que l'dia 28 del corrent surtirà pera Montserrat la romeria de la Societat católica la «Reparadora» de las quatre provincias catalanas, y's conta que's reunirán deu ó dotze mil persones en tal lloch.

La llum elèctrica en lo carrer de Fernando. — La primera proposició que s'ha presentat á la comissió de propietaris y vehins del carrer de Fernando, sobre la illuminació d'aquest per medi de la llum elèctrica, presenta la instalació dels aparatos sostinguts per archs al mitx del carrer y ve á costar uns dos mil duros; pressupostantse la cuota mensual que l's botiguers haurán de satisfer pe'l consum, á la cantitat de quatre duros.

S'ha obert una suscripció ab lo tí de veure si podrá establirse definitivament tal medi d'alumbrat.

«Lo Romanso de Barcelona». — Avuy sortirà lo número 2 d'aquesta publicació que contindrà, segons se'n diu, entre varias críticas de Barcelona, una esplicació en romans, de la desgracia del

pont de Logronyo, ab lo grabat corresponent. Lo públich ha escullit bé aquella modesta publicació que ve á modificar un ram de la literatura popular.

Un carrer de Barcelona. — Desitxariam saber si lo carrer del Cassador està destinat á ser un lloch de inmundicia dels pochs vehins que conté, puig desde las primeras horas de la nit hi plouhen grans y continuats xáfechs de tota classe de líquit que sobressaltan al pacífich tranzeunt, ámés de un constant munt de mahons establert en un recó del carrer, qual conjunt presenta un aspecte repugnant. Traslado, donchs, á qui corresponga pera veurer si hi posan lo degut correctiu.

Altre pelegrinació. — Nostres lectors saben ja que una persona acostuma á enterarnos de tot lo dels círculs catòlichs, y ahir per ahir donarem compte de la pelegrinació á Sant Genís. Donchs be, dit bon subjecte 'ns envia la següent carta, que demostra que l'ultramontanism no's veu jamay vensut y cada dia prova de treure lo cap d'una ó altra manera:

«Senyor Director, aquets dias se nota molt mohiment en totes las sagristias ab motiu de l'organisació d'una romeria de «La Reparadora» que lo dia 28 del corrent sortirà d'aquí cap á Montserrat. Aquesta pelegrinació, diuen los agents, que serà molt lluhida (?) concoregenti catòlichs de las quatre provincias catalanas que en conjunt han de formar un cos de deu á dotze mil pelegrins.

La societat «La Reparadora» tenia ja de molt temps intenció de fer una manifestació d'aquesta mena, mes sempre ho havian impedit certas desidencies que van acabar per haber de rompre casi sas relacions ab la «Juventut Catòlica», puig la primera de ditas societats es molt mes intemperant y fanática que la segona. Mes avuy en dia, sembla que la cosa s'ha arreglat un xich y si be encare continúa certa predisposició, la «Juventut Catòlica» per sa part no hi ha posat cap entrebanch, debentse potser á aquesta circunstancia que la pelegrinació se porti á cap y sigui numerosa, no tant com lo que li ha indicat, mes aproximada, com se pot veure en las llistas en las que se hi trovan suscritas ja las beatas de sempre.»

Gran Café Colón. — Avans d'ahir al vespre com estava anunciat s'inaugurá lo «Gran Café de Colón» que ocupa lo local del antich Café Cuyás de tanta anomenada.

Lo citat establecimiento está decorat ab un luxo extraordinari, tant per la part artística com per la riquesa que s'nota fins en lo mes ínfim detall. A mes del saló central istil del Renaixement, se compón lo establecimiento citat del saló quals finestras donan á la Rambla, un reduhit pero riquíssim salonet, lo pati-jardí que está decorat ab molt gust tant per los frescos de las parets laterals com per la cascada del fondo, que causan bon efecte, y los salons dels billars que hi han en los entressuelos.

Als invitats á la inauguració se'l obsequiá ab un expléndit banquet servit per lo Restaurant Martin. La taula en forma de T estava voltada de un centenar de personas entre las que se hi veyan á variros representants de las autoritats, lo consular, representants de la premsa diaria y amichs del amo del establecimiento senyor Vilaseca.

Al detaparse l'champany iniciá los brindis lo segon cabo senyor Alarcon, que presidia la taula, seguintlo després variros invitats. A un quart de dues se re-

tiravan aquests sumament satisfets de la vetllada que amenisaren en lo magnífich piano de qua los reputats pianistas senyors Parera y Daniel.

Pera que nostres lectors pugau formar-se cárech de l'esplendidesa de dit establecimiento, insertém á continuació los noms dels artistas que han contribuït al decorat y demés obras:

Arquitecto, D. Joseph Oriol Mestres. — Dibuixant, D. Apeles Mestres. — Pintura, D. Eduard Llorens. — Dorats, don N. Bancells. — Mestre de casas, D. Francisco Riera. — Lampisteria, senyors Florenza Germans. — Escultura en guix, senyors Coll y Jordá. — Id. en fusta, don Lluis N. — Escuts heràldichs, senyor Font. — Alegoria y ornat del rellotje, senyor Elias. — Fusteria, senyor Soley y senyor German. — Tapisseria, senyor Massiera y senyor Bruguera. — Id. en paper, senyor Roura. — Cristalls gravats, senyor Amigó y senyor Puig. — Silleria, senyor Pons y Rivas. — Miralls, senyor Picó. — Serralleria, senyor Plana Agustí y Escorsa y senyor Eussebi. — Billars de la acreditada fàbrica del senyor Parradas. — Cristalleria, senyor Massans y Ferrer y senyor Llopert. — Marmolistas, senyor Estrada y senyor Zamora. — Piano alemany per mediació del senyor Plana.

Los cafés, xocolates y pans ab manteca que's serveixin en los salons del nou café valdrán un ral y mitj, mes tot lo demás com també lo que's serveixi fora d'ells valdrá un ral solsament. Lo augment del mitj ral es pera la millor calitat de lo que's serveixi.

Nosaltres desitjém la major prosperitat pera l'nou establecimiento.

CATALUNYA

Olesa de Montserrat 9. — En aquesta villa ha ocorregut un miracle que ni's de Lourdes.

Lo partit democràtic històric y altres van acordar abstendirse en las passadas eleccions; pero quan va saberse l'escrutini va trobarse que habian votat tots los electors inscrits, y alguns mes encara.

La Garriga 9. — Lo Gobern ha autorisat l'establecimiento d'una Estació teleigráfica ó sucursal en aquesta població, de modo que dintre pochs días estarém en comunicació instantànea ab tot Europa.

— Los Establecimientos se van omplint, de molts que baixan dels Pirineus y's deturan aquí.

— La cullita del vi, mitxana; la del oli y tardanerías se presenta be.

LA MISTURA PERA TERCIANAS DE JAYNE pera curar las calenturas, las febres intermitents y remitentes, etc. Aqueixas enfermetats penosas están molt generalment desarrereladas per aquest remey quant se'l pren seguint á la lletra las instruccions.

TRACTEU PROMPTEMENT LOS FLATOS, DIARS REA, disentería, cólera-morbo y las debilitat, de istiu, ó tota enfermetat intestinal, ab lo Balsam Carminatiu del doctor Jayne de Filadelfia, y obtindréu alivio rápit y segur.

PERA ALIVIAR PROMTE L'AUFECH PROBEU L'Expectorant del Dr. Jayne de Filadelfia, que obra promptement, vencent la contracció convulsiva dels conductes respiratoris y causant la evacuació de las mucositats que l's embrassen. Pera la tos ferina y ronquera, aquest medicament es igualment beneficis, mentres que pera totes las enfermetats pulmonars y bronquials, es tant un paliatiu com un curatiu y un segur y prompte remey pera tota tos y costipat obstinat,

Secció de Fondo

PUIGCERDÁ.

Puigcerdá, vila de uns 2,000 habitants, situada en lo cor de la muntanya en lo qual lo xiulet de la locomotora encar no hi ha resonat per desgracia, acaba de realisar un acte que l' honraria per si sol colocantla á l' altura del poble que de mes civilisat se precies, sino estigués ja en la ment de tot Espanya y majorment de Catalunya que Puigcerdanés vol dir liberal, amant del progrés y per lo tant verdader y heróich soldat de la civilisació actual.

Puigcerdá acabá de passar la má per la cara fins á la que s' diu segona capital d' Espanya, á la que se li diu amant de las Arts, y á la que s' honra de contar entre sos fills á artistas de tanta valua com los que diariament havém de citar en nostras humils columnas. Si, dihem que 'ns ha passat la má per la cara, al veurer que una vila en la que, com ja havém dit, hi deuen haber uns 2,000 habitants ha fet lo que may ha fet la ciutat de Barcelona ab sos 3,000 vehins y ab sas ínfulas de artística.

Aixecant un monument, obra de un artista de fama, en mitx de una de sas plàssas públicas, en honor del intrépit Cabrietty, ha demostrat que en lo lloch ahont anihua lo valor dels puigcerdanesos també hi anihua l' agrahiment qu' engrandeix á l' home y 'l fá mes digne del apreci general.

Barcelona te molts fills illustres, te homes á qui deu immensos favors per sos actes de heroisme y abnegació, y ni un sol recor se 'ls hi ha dedicat, no que siga digna de son nom, puig que en los cors dels bons catalans lo tenen sempre, sino dignes de una població que al honrar á sos héroes se ha de honrar ella mateixa.

Barcelonins, sortim ja de aquesta apatia, y ja que per desgracia nostras Corporacions no recordan al poble que administran, ensenyemlos que la iniciativa particular sab honrar als que dignas d' honrare son, y avergonyéixinse aquellas al veurer que l' invicta y heróica vila de Puigcerdá ha despertat nostres sentiments essent aixís que era són deber lo d' ésser los primers de donar tan magnífich exemple.

¡Honor Puigcerdá! ¡Recor etern á Cabrietty!

REVISTA DE MADRIT.

Encara que ja comensa á tornar la gent que havia sortit á pendre aires ó ayguas durant l' estiu, los círcols literaris ó científichs continuarán tancats. Los que son purament de recreo, de passatemps, ara's mostran també desanimats y sense vida. Los Jardins del Rétiro comensan á decaure; perque la duració ja gran de la nit y las plujas de aquets dias passats varen transformar en fret la frescor agradable que s' deixaba sentir sota 'ls frondosos arbres de la porta d' Alcalá. Dels teatros, lo del Príncipe Alfonso, es l' únic que ab lo Circo de Price entreté al públich. Allí ab sarsuelas sense fonament ni pretensions; aquí ab los exercisis équesters y gimnástichs de costum, no habenthi cap notabilitat que mereixi especial menció entre 'ls artistas. D' aquesta última classe s' está construint un edifici elegant en la Rambla del Rey, en lo solar que ocupaba l' antich teatro

del Circo, arruinat per un incendi l' any 76. Lo Circo que ara s'hi aixeca es magnífich y espayós; es eqüestre y gimnástich, pero al mateix temps està previament destinat per donar concerts ab las condicions acústicas aproposit. Ademés es elegant en sa arquitectura de estil árabe lo mateix en lo decorat interior que en l' exterior. S' hi està dant la última má, debentse inaugurar, segons està anunciat lo dia quinze de aquest mes, pera lo qual ha anat á Paris lo actual empressari y director de Price, que portará una companyía completament nova y notable.

Los altres teatros, entre 'ls quals n' hi ha algun de nou com lo de Lara en lo carrer de la Madera, están preparantse per l' inauguració. Vuit ó deu, lo menos, serán lúfrichs de sarsuela ó ópera. Lo mateix teatro d' Apolo, sense tenir grans condicions al efecte, ha contractat una companyía dirigida per l' senyor Dalmau, en la qual figura la primera triple senyora Soler Di-Franco. S' obrirá á mitxans d' aquest mes, comensant per executar una obra póstuma del malhaurat Hartzenbusch, de gran espectacle, titulada *El Amor enamorado*, de la qual se fan ja grans elogis. La temporada próxima promet ésser brillant, dan bonas ocasions pera l' educació artística del poble.

Los editors senyors Gaspar no descansan un moment, á fi de publicar ab una notable economia las millors obras literaries y científicas del nostre sige. Tenen ja publicadas totes las de Chateaubriand, Lamartine y Cervantes; han donat á llum las de Flannion y las que fins ara ha produxit lo geni inagotable de Jules Verne; totes perfectament traduïdes al castellà e ilustrades ab grabats. Recentment han publicat «Los grants navegants del sige XVIII» en quatre parts, la qual comprén los viatges de Byron, Walis y Carteret, Bougainville, Cook, La Perousse y Marchand ab lo fi de descubrir lo somniat continent del mar del Sur, continent que no pogueren descubrir, pero sí una infinitat d' islas del pacífich, mèntres varen reconéixer las costas de l' Australia, la Nova Caledonia, Nova Zelanda, las Marquesas, l' hermosa Taiti y autres, ab lo que van portar tants elements á las ciencias naturals, á la geografia y á la etnografia. En la quarta part se ocupa Verne en descriure mes que en narrar los viatges de Mungo-Park, Sparnaun y Serailland y Bruce per l' interior del Africa; Macartney per la Xina, Volney y autres per la Tartaria, Persia y altres imperis del Asia; y últimament los viatges de Behering y lo descubriment del estret del seu nom, que separa pe'l Nordest l' Antich mon del estrem Nort d' Amerika, los d' en Humbolt y autres sabis per entre 'ls boscos del Orinoco, Mazanon y Amazonas y las seves exploracions en lo Chimborazo y lo Pichincha, volcans de l' Amerika del Sur.

Verne ha sapigut popularisar las ciencias mes abstractas y de estudi mes árit, donant claretat á son estil, y á son método carácter novelesch. Aixis s' arriban á comprender las lleys de l' atracció dels astres en son «Viatje á la Lluna»; aixis se comprend lo treball etern de la Naturalesa, sent ella la causa de sas grans transformacions, per son «Viatje al centre de la Terra» y 'ls seus altres viatjes de caràcter geogràfic; lo mènos versat en los principis científichs coneix las corrents del mar y sas causas, los fenòmenos meteorològichs de la tempestat; la rahó dels gels que rodejan los polos y 's fortaleix l' ánimo y se educa l' sentiment veient als atrevits navegants y viatjers per terrà en perpètius perills lluytant ab los elements, entre barrancks y abismos per un costat, entre salvatges y deserts per l' altre. S' apren com las preocupacions religiosas son las mateixas per tot arreu, fillas de la ignorancia, ab iguals resultats y 's coneix per últim quanta perseverancia, quina lluya tan prodigiosa es necessaria pera lograr aquesta mica de civilisació de que tant y ab tanta justicia 'ns enorgullim, quanta se'n necessita pera realizar lo progrés y cumplir lo fi de la

perfecció y del benestar, arrencant un á un á la naturalesa 'ls seus secrets, dominantla y posant sas lleys al servei de la rahó soberana.

Un' altra obra ha publicat la casa Gaspar, perfectament impresa, ab bons grabats y paper superior. Es l' obra de Figuier, titulada *Los grandes inventos antiguos y modernos*. Mentre la ciència no estigué perfectament unida ab l' industria, mentre lo sabi y l' industrial no s' confonguin en un tot sol, ideal, al meu judici, de tota organisiació de l' ensenyansa y del treball, las obras com la de 'n Figuier prestan serveys indisputables. Figuier no entra á exposar los principis científichs de cap género; pero exposa ab notable claretat y excellent método en pocas planas, en pocas relativament, tots los invents principals qual aplicació constitueix avuy la gloria del mon civilisat. La impremta, lo grabat, la fotografia, la producció del vidre, l' cristall y la porcelana, las màquinas de teixits, lo mecanisme del para-rayos, las ulleras, lo telescopi, l' microscopi, l' baròmetro y termòmetro, la galvanoplastia, l' vapor y sas aplicacions, lo telégrafo elèctrich, l' alumbrat, los globos areostàtichs, los pou artesians, los ponts penjants, lo telèr Jacquard y lo drageage pera la dessecació dels terrenos; tot se troba en aquesta obra descrit y explicat, ab l' historia respectiva dels invents, sos autors y perfeccionadors, y ab grabats com he dit pera sa major inteligença. Es un llibre utilíssim, propi pera la joventut que no pot acostarse á las càtedras, pera qui està vedat arribar als secrets de la ciència. Desgraciadament fan falta en Espanya llibres d' aquesta classe, aquí ahont s' està corrompent lo gust y l' inteligença ab novellets extravagants, ab sermons de miracles ó ab teologías y metafísicas que sols produheixen preocupacions fontas y ridícules vanitats.

P. C. y Z.

Correspondencias DEL DIARI CATALÀ.

Madrid 8 de Setembre.

La catàstrofe de Logronyo ha exitat los sentiments caritatius d' aquest poble espanyol, sempre tan desgraciat y sempre tan noble y generós fins en mitx de la mes gran miseria. En casi totes las capitals han obert ja suscripcions y 's preparan espectacles en benefici de las familias de las víctimas ab independencia completa del govern perque es sabut que cap suscripció oficial ha servit pera l' objecte filantròpich á que 's destinaban.

Tristíssima es en efecte la situació d' aquelles famílies; pero bo seria també averiguar las causes de la creixent emigració y posarhi un remey enèrgich. Argel y Orán, aquesta ciutat principalment, estan plenes d' espanyols de la costa del Surdest, fins al extrem de notarse una baixa extraordinaria en las provincias de Almeria, Alicant y Murcia. Los de Galicia emigran á Amerika, notantse aqueixos días un moviment extraordinari, sense que púgan contenirlo las patrióticas y humanitarias exitacions de la premsa local.

Es gran la miseria y molta la codicia: aquells dos estímuls explican l' afany d' emigrar; pero en las Repúblicas hispano-americanas ahont generalment se dirigeixen los emigrants no logran tampoch ni fortuna ni consideració. En Méjich no s' ha olvidat encare la dominació espanyola y sos fills odian de mort al espanyols, sent molts los assassinats que en ells se cometan quedant després sos autors sense lo degut castic. En Montevideo y Buenos-Aires solen estar millor los emigrants; pero víctima el Plata de freqüentes crissis políticas y económicas son molt contats los que poden soportarlas y viure, puig allí's veuen á milers los espanyols que mendican per las ciutats; perque en l' interior dels Estats, aixó es, en lo que 'n diuen «las plantacions» lo fanatisme, la superstició y la ignorancia recelosa y suspicás fan impossible la vida pera 'ls europeos.

Si la emigració es irremediable, los goberns deurian conduhirla cap á las colonias espanyolas aixecantí en elles la bandera de la llibertat y oferint terrenos y exencions suficients á exitar l'interés dels emigrants. Cuba y Puerto-Rico necessitan població y població blanca que facilitaria solucions inevitables pera'l pervindre en bé de la civilisació; las Marianas, Mindanao y las mateixas Filipinas ofereixen molt camp á la activitat. Exemple de lo que serian aqueixas illes es la Australia, ahont los inglesos, sobre tot en la Nova Inglaterra, la presentan ja com una població rica é ilustrada, disposta á renovar la atmòsfera consumida per rassas degenerades ó salvatges.

Pero m' olvidaba de que parlo dels goberns espanyols y dels polítichs espanyols que solament s'afayan pera manar y cobrar. Continuará la emigració y 'ls nostres polítichs continuarán veient lo modo de imposar mes contribucions é improvisar fortunas escandalosas ab la menor fatiga possible.

Parlém d' altra cosa. Ja fa sis dias que 's ve anunciant una combinació de magistrats y ja sembla que está arreglada y fins sé diu que surt D. Emili Bravo, qual nombrament fou objecte de mil comentaris. Es possible que hi hagin moltes rahons, pero es amich y dels íntims d' en Cánovas y aquesta circunstancia obliga á comentaris nous. No sé que hi ha de cert respecte á la sortida de dit senyor, á no ser què la amistat no estiga satisfeta fins á véurel ministre de Gracia y Justicia.

Diuhen que en Martinez Campos ha escrit á sos companys de directori pera que tornin á Madrid. Lo general creu que han de demanar á D. Alfons la inmediata reunió de las Corts, pera obligar al govern á donar compte de sa conducta sobre 'ls decrets referents al principiat, promovent al objecte una horascosa discussió. Mentre tant en Cánovas te ja preparat un decret pera donar satisfacció completa al emperador de Austria.

Escassejan las noticias. La prempsa solament s'ocupa de la atonia electoral y cada periódich la atribuyeix á diferentas causas, com si fos difícil de averigar que'l pais está cansat de discussions inútils, de habilitats parlamentarias que corrompeixen y de intrigas que desmoralisan. Lo parlamentarisme doctrinari está desacreditat completament en Espanya, porque ni las eleccions son vritat, ni 'l sistema representatiu passa de ser una vana forma, una ficció, un medi de donar legalitat al personalisme d'un minister. Fins en lo mateix Madrid, ahont per cada elector independent hi han deu empleats ó cessants, segons las llistas no han votat mes que 'l deu per cent dels electors.

Se fa precis lo cambiar de sistema y de costums si 'l régime representatiu ha de ser vritat.—X. de X.

Paris 7 Setembre.

La declaració ministerial que 'l *Diari Oficial* portava ahir respecte al plan del govern y á lo que s'habia dit ab motiu del document publicat per *La Guienne* no ha satisfet á ningú, com ja preveya. Solsament aquells que de republicans no'n tenen sino 'l nom, han pogut rebre ab complacencia una declaració tan pueril y tan fútil com la que llegiren ahir sos lectors. Lo que 'l poble francés vol, no es tant lo saber si's tenen compromisos ab lo Papa, lo Nunci ó 'ls bisbes, com coneixe las intencions del govern respecte á la execució d'un decret, que es la aspiració unàime del pais. Mentre no declarin que están disposats á prescindir de tota classe de consideracions ab las societats ilegals, caurá sobre tots los ministres la nota de cobarts y de respectuosos á una classe que ha jurat odi á la república y á tot quant sia mes ó menos democràtic. Entre un país democràtic y unas congregacions ultramontanas no hi caben termes hábils per una avinensa; ó 'l primer disol sens contemplacions á las segonas y busca l' apoyo del poble que no li faltará en aquest cas, ó 'ls hi permet continuar en una guerra sorda, pero persistent, á las institucions y allavoras tart

6 d' hora sufrirán las conseqüencias funestas d'aquest procediment. Per aixó es que sols algun qu' altre periódich s' ha atreyit, encara que vergonyantment, á acceptar com á satisfactorias las esplicacions donadas en lo *Diari Oficial*.

Conforme pot esperarse de una situació tan estranya com la que cria la actitud del govern, s' anuncia y 's dona com á seguir que setanta diócessis franceses han enviat als cardenals de Paris y de Ruan la adhesió de totes las congregacions y comunitats establecidas en las respectivas circunscripcions á la declaració á que mes amunt m' he referit. Com aquesta declaració á res los obliga, no te res d' estrany que ab tanta promptitud s' hajin pogut rebre las seves adhesions; puig que de aquest modo sols elles surten victoriosas y 'l govern es l' únic que queda en situació desairada. Lo decret exigeix que demanin la autorisació, elles declaran que no la volen demanar y 's quedan tranquilas en sos establiments. ¿Es un govern serio 'l qui permet semblant rebeldia y tolera á semblants faciosos?

Lo 14 de Novembre es lo dia fixat per la renovació completa dels consells municipals de Fransa. Lo decret en que 's convoca per aquestes eleccions ha sigut enviat ja á Montsous-Vaudrey, lloc de residència del president Grevy, pera que 'l firmi. Una campanya viva y enèrgica comensarà, tant prompte se hagi publicat en lo *Oficiel*, per unas eleccions que tenen encara mes importància que las dels consells generals. Entre tant, ja pot assegurar-se que 'ls progressos que la República ve fent á Fransa s' veurán novament confirmats en la elecció d' unas corporacions que tant de prop tocan á tots los ciutadans. Serán l' epitafi del ultramontanisme y marcarán una nova dispersió entre la gent que espera veure la terra de promissió.—X.

FESTAS EN PUIGCERDÁ.

Puigcerdá 8 de Setembre (á la tarda).

A las quatre d'aquest matí lo cotxe ha sortit de Ribas. Lo viatje es pintoresch y la carretera está poch menos que acabada. Ahir devia ferse entrega del primer tres fins á Planolás, dues horas llargues, mes per alguna petita formalitat que resta á cumplir s' ha demorat fins al 11. Únicament faltan los guarda-rodas y l' arreglo de las cuinetas per deixar llest lo segon tres que té dues horas mes, y á poca diferencia es devant per devant de Nevá, lo célebre poble que tant ha fet rumia per descifrar l' enigma als que desconeixen la existència del seu nom; dihentlos ó presentantlos com á endevinalla alló de «Jo he vist (com avuy) Nevá ab sol y pe'l Setembre».

L'últim tres, lo mes llarg, deurá tenir tant com tots los dos altres citats y que acaba á la sortida de la Molina, allá ahont se troba lo tres que s' emprengueren y construïren per son compte los puigcerdanos, está adelantadíssima, tant, que está terminada la explanació, y deixant apart alguna obra de fàbrica y en bona veritat no molt important, pot dirse que no mes falta engravarla, havent-hi al efecte ja disposats grans acopis de pedra.

Avuy, es precis dirho, lo servey de carruajes es bastant tronat y lo pitxor que ho fan pagar per bo. De Ribas á Puigcerdá, un trajecte de nou horas escassas, n' acanan deu pessetas. Quant s' havia de recorrer als matxos de sella sols ne feyan pagar un duro. S' ha procedit al istil d' aquella auca del mon al revés: l' adelanto en lloc de dur economías ha portat mes gasto.

Tot aixó te un fácil arreglo que vindrá per ell mateix, la competència, ja se'n parla, y lo qu' es l' istiu vinent sense anar mes lluny no s' passa sense que á la actual empresa li surti un competitor que li fassi abaixar la veu y la posi mes á la rahó.

Lo pas per la carretera, reservat fins ara als recomenats del concessionari mediante targetas que ab tota prodigalitat repartia, desde ahir es públich per tothom que vulgui y 's fi-

qui má á la butxaca y pagui trenta rals á la anada y altres tants á la tornada per cotxe y vint per tartrana. No diré que estiga be ni que estiga mal, pero si que 'ns hem de dölder que s' hagi anat á parar del mateix modo que s' acaba tot en lo nostre pais, aixó es, ab quartos.

Pe'l camí hem trovat gran munio de pagesos que á collas y ab lo sarró al coll se dirigen vers á Nuria. Ab motiu del aplech que avuy s' hi celebra hi acudeixen d' una pila d' horas al voltant, arrostrantne impávits las molestias y fatigas d' una llarga caminada per uns camins infernals y de difícil accés recorreguts de ordinari per los isarts y daynas.

De tothom es sapiguda la fama de que disfruta la Mare de Déu de Nuria per los miracles que segons diuhens ha obrat en las donas estérils, á las que dona fruyt de benedicció y torna en fecundas, bastant que fiquin lo cap dins de l' olla que té al seu costat en lo camaril; mes al present, segons nos ha dit un home d' aquells vols y d' edat avansada, perilla molt la eficacia de la prova per habers mort lo senyor rector que cuidaba del santuari, home eminentment práctic en lo de preparar á las donas, ja en la confessió, ja en altres actes espirituals pera rebre la divina y miraculosa gracia. Tot dependrà del rector nou. Si 'n sap tan com lo seu antecessor no s'haurà perdut res, mes si pe'l contrari no hi entén pilot, adios miracle.

En aquesta terra avuy es la diada dels aplechs. N' hi ha á Sant Romeu, en la Cerdanya francesa á una hora de Montlluis y á Quadras, petiteta ermita situada á la vora de Prats, en la Solana. Un y altre son molt corregruts y qui no va al primer se 'l trova al segon. A n' aixó es degut l' aspecte que presentava Puigcerdá al punt de miñ dia, l' hora que hi hem arrivat.

Mes aquesta carta ja traspassa una miqueta massa los límits ordinaris y l' acabarem aquí.

Prefereixo escriurervosen un' altra després perque ara avisar que 'l dinar es á taula, y com lo mateix es trepitxar la Cerdanya que obríselhi l' appetit al mes desganat, me corre la rateta pe'l ventre y ja sabeu que la gana no vol rahons.—R. Arus y Arderiu.

Puigcerdá 8 Setembre (á la nit).

Ab motiu de la festivitat del dia s' han celebrat grans funcions religiosas en la iglesia parroquial de Santa Maria, la catedral d'aquí. Asseguran qu' han estat brillantíssimas. No só dels que poden assegurarho, y sols puch dir, perque 'm trovaba á la plassa y per allí ha passat, que á la professió qu' ha sortit á las cinc de la tarda hi anaven un centenar d' atxas ab lo pendó principal y l' únic portat per lo senyor diputat á Corts per aquest districte y concessionari del ferro-carril de Granollers á Sant Joan de les Abadesas, sostenint los cordons lo governador militar y 'l senyot Pons. Sota talem duyan á una Mare de Déu, segona edició de la Verge de Montserrat, puig es negra com ella. La imatge lluhia un preciós manto dibuixat y brodat baix la direcció de la professora de Barcelona donya Rosa Sindreu, que en la actualitat se trova en aquesta vila.

Per si no hi havia prou capellans d' aquí, per ter mes número y mes goig han vingut á prestársoli lo seu concurs y assistència, alguns de francesos.

Apropósito, ja que parlém de coses de sagristía, se va tirar á volar la notícia, y fins recordem haberho llegit en algun periódich de Barcelona, de que 'l bisbe de la Seo d' Urgell vindria á benehir lo monument dedicat á Cabrinetty. Molts van ser los que 's van creure qu' era una bola, mes los capellans d' aquí molt al contrari, tant de crèdit donaren á la notícia, que ahir van sortir en corporació, diguemho aixís, portals á fora de la vila y anaren un trosset avall, no molt per no suhar, pera esperar y rebre al senyor bisbe, entornantsen luego de haber vist que no arribaba.

Algun maliciós ha dit que ho van fer veure que no son tan tontos per creure que 'l bisbe vulgués pender part en las festas libe-

rals que's preparan, y que tot va ser una pamplina. Si á mí'm preguntessin de quin parer só, respondria igual que l' Avellaneda del Tenorio ab lo vers aquell de

Soy de la misma opinion.

Ab gran activitat s'acaba l'adorno dels carrers, alguns dels quals presentan un bon cop de vista. La estatua està colocada de ja fa tres dies á sobre del pedestal. Per de comptat y es inútil dirho que ningú l'ha vista. Està tapada completament ab una tela.

A entrada de fosch ha arribat lo coro de la vila d'una excursió que ha fet á Nuria. Al veurer la seva agilitat ningú hauria dit que vinguessin de set horas lluny. Han entrat cantant un coro y han donat avants de disolters una volta en rodó pe'l monument que està al mitx de la plassa Major. Tots ells portaban com a bons fills de la terra la bonica y airosa barretina catalana.

L'altre coro que hi ha aquí no es com vos deya de la Barceloneta, sino de Gracia y s'anomena «La Aurora.» Me dol que hagin obrat ab lo mal acort al venir aquí, de ter igual que si se'n anessin á Sant Miquel obrint sa marxa una especie de esquadra de gastadors ab descomunals culleras y forquillas. Lo sublime acte que's va á dar aquí es massa-sério y te massa importància perque s'hi vagi igual que si s'anés á una fontada.

A las deu d'aquesta nit lo coro de que parlém ha anat á donar tres serenatas. Una al actual arcalde, un'altra al benemèrit ciutadà Joseph Pons que ho era en la època del memorable siti, y la que falta al Cassino.

Han cantat ab afinació y bon gust diverses composicions sobressurtint la «Invocació á Euterpe» del malhaurat Clavé, recompençant son treball ab nutrit aplausos la nombrosa gentada que s'ha anat aplegant á las seves voras. Son las dotze de la nit, á lo lluny se distingeixen bon xich confosas las veus del coro que ara dona la serenata al ex-arcalde Pons y se senten los últims cops de martell clavant la baraneta provisional de fusta que volta'l monument.

Fins á demà, dich fins avuy, que ja hi som.

—R. Arús y Arderiu.

Gàndesa 9 Setembre.

Durant los días 11, 12 y 13 del mes corrent se celebraran en aquesta població les festes de la Verge de la Font-Caldà que prometen ser lluïdes. Lo jovent pensa donar balls en lo «Círcol Gàndesa,» y está ademés contractada la orquestra de Mora, dirigida per lo senyor Soler.

Estém pròxims á cullir los rahims, y la cuillita promet ser tan bona com may. Y no necessitem, puig que tenim á sobre una tempestat horrible, en forma d'un executor de apremis contra 'ls morosos de certas contribucions, que ha arribat fa pochs dias. Alguns infelissos quedarán completament arruinats de resultas de sa vinguda.

En lo cotxo de Tortosa, van arribar ahir dos pares jesuitas, que van parar en la fonda de don Pere Mañá. ¿Quina'n portarán de cap essent aixís que aquesta població te ja'l número suficient de eclesiàstichs pera tots los serveys? —Lo Corresponsal.

Cardona 8 de Setembre.

Avuy s'han terminat las eleccions pera'l diputat provincial, habent donat en los tres dias lo resultat següent:

D. Albert Faura, 145 vots.

D. Manel Farguell, 133.

La majoria de dotze vots que te l'ex-arcalde de Barcelona la deu exclusivament al cle-ro d'aquesta vila, qualc individuo han trevallat desesperadament pera conseguir lo triunfo del seu candidat.

Notícias d'alguns pobles del partit casi fan presumir que l'senyor Farguell sortirà diputat. —Lo Corresponsal.

Comunicat

Sr. Director del DIARI CATALA.

Estimat amic; ab aquesta mateixa fetxa envio al Director de «La Union», de Sant

Martí de Provensals, lo següent comunicat, que espero veure insertat en lo DIARI de sa digne direcció.

Senyor director de «La Union»; en lo número corresponent al dia 5 del corrent mes, publica vosté un llach escrit anònim, puig que l'firma *Perico de los Palotes*, al que, per aquesta sola circumstancia, pot ser no respondria, si no hagués vosté tingut á bé ferlo pre-cedir d'alguns ratllas de redacció. Això me obliga á no passarlo per alt.

L'escrit anònim vol lonarme llissons de gramàtica, y sento que l' mestre no dongui la cara pera poder acceptàrlo y mostrarli mon agrahiment. Ni l' que suscriu ni sos companys que forman lo *Centre* tenen encara pretensions de ser mes que deixables y encara molt modestos; que no á altre cosa poden aspirar los que tenen per missió la propaganda d'una idea que fa molts pochs anys que ha pres formes concretes, que encara no ha arribat á la plenitud de son desarrollo comensant sos treballs en una població secundaria com la de Sant Martí.

Confessaré, donchs, que tal vegada hauré comés erradas al escriure en català, lo que res tindria d'estrany puig que per ara no hi ha encara càtedras ni estudis en que s'enseñyi la nostra llengua; cosa que vindrà un dia ó altre, per torment del comunicant. Y adverteixi aquest que ab tal confessió, sols me proposo escusar la resposta, puig que podria demostrarli que moltíssimas de las erradas que me atribueix, ó no son tals ó son molt mes petitas de lo que sembla, de la qual vaig á darrí algunas probas.

Agafo lo primer párrafo en que lo comunicat vol corregir lo cartell, y trobo que me atribueix las següents erradas. *Aquet* per *aquest*, que diu que uso jo mateix en la ratlla dezena, de la que no m'arrepenteixo puig de una manera y d'altra pot escriures mentres no s'hagi fixat la ortografia catalana. *Ilur*, per *son*, suposa que es una errada garrafal, sens atendre que l'*Ilur* es un genitiu de plural, aplicable sols quant se refereix á mes de un possededor; lo cartell l'aplica á *entre*, que si be es singular es nom colectiu, y suposa per lo tan *mes de un possededor*. Li nego en absolut que fos mes propi posar en lo mateix párrafo *desixós* que *anhelós*, puig que *anhelós* es lo que volgué expressar lo *Centre*, y respecte al *pasar* per *passar*, sols li diré que podria molt ben ser que 'ls caixistas s'haguessin menjat una de las esses.

Pe'l mateix istil podríam analisar totas las demés correccions que vol darmes lo senyor *Perico*.

Pero no vull perdre temps, y vaig sols á donar á las afirmacions de la Redacció una resposta categòrica. *No es exacte que la Junta del Centre acordés, com lo Consistori de marras en Barcelona, ó sigui lamentar la lleugeresa, acordar callarse y resoldre no ser tant lleugers en lo successiu*, puig que lo que realment va acordar la Junta, fou, que *habia vist ab molt desagrado la conducta observada per lo Director de la Unio.*

Y prou per ara, puig creyém que no val la pena de mes, un mestre que volentme dar una llisso de gramàtica, fetxa la carta en Sant CULGAT del Vallès, poble que no existeix en bona gramàtica catalana ni castellana, puig que del en que s'trovaba lo comunicant, ne dihem Sant Cugat los catalans, y 'ls castellans Sant Cucufate. Sant Culgat ho diuen sols los que may han anat á estudi y lo ilustrat *Perico de los Pelotes*,

Sant Martí de Provensals 10 de Setembre de 1880.—S. S. y B. s. m., Joan Serra Sulé.

Secció Oficial.

Defuncions.—Des de las 12 del 9 á las 12 del 10 de Setembre.

Casats, 3.—Viudos, o. Solters, 1.—Noys, 8.—Abortos, o.—Casadas, 4.—Viudas, o.—Solteras 1.—Noyas, 10.

Naixements.—Varons 7.—Dones 6.

Secció Comercial

PORT DE BARCELONA

Embarcacions entrades en lo dia de ahir

De Id. vapor Luis de Cuadra ab efectes.

De Marsella y Portvendres vapor francés Ville de San Nazaire ab efectes.

De Amberes y escalas vapor Lope de Vega ab bultos ferro.

Despatxadas

Pera Argel vapor francés Ville de Saint Nazaire, ab efectes.

Id. Cette vapor alema Liborno.

Id. Bilbao vapor Gijon.

Id. Palma vapor Lulio.

Id. Habana corbeta Olano.

Sortidas

Pera Argel vapor francés Ville de Saint Nazaire.

Id. Tarragona vapor inglés Mollard.

Id. Marsella vapor Vargas.

Id. Palma vapor Lulio.

CAMBIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA DE GOVERN DEL COLLEGI DE CORREDORS REALS, DE COMERS DE LA PLASSA DE BARCELONA LO DIA 10 DE SETEMBRE DE 1880.

Londres, 90 d. fetxa, 48'15 per 5 ptas.

Paris, 8 d. vista 5'02 1/2 p. per id.

Marsella, 8 d. vista, 5'02 1/2 p. per id.

8 DIAS VISTA

Albacete	1/2	dany.	Málaga	3/8 dany.
Alcoy	3/4	"	Madrid	1/4 "
Alicant	1/2	"	Murcia	3/4 "
Almeria	3/4	"	Orense	1 1/8 "
Badajoz	7/8	"	Oviedo	7/8 "
Bilbao	3/4	"	Palma	3/4 "
Burgos	1 1/8	"	Palencia	7/8 "
Cadis	1/2	"	Pamplona	3/4 "
Cartagena	5/8	"	Reus	1/2 "
Castelló	3/4	"	Salamanca	1 "
Córdoba	1/2	"	San Sebastiá	3/4 "
Corunya	5/8	"	Santander	5/8 "
Figuera	5/8	"	Santiago	5/8 "
Girona	5/8	"	Saragossa	5/8 "
Granada	5/8	"	Sevilla	1/4 "
Hosca	1	"	Tarragona	3/8 "
Jeres	5/8	"	Tortosa	3/4 "
Lleida	5/8	"	València	5/8 "
Logronyo	1	"	Valladolit	3/4 "
Lorca	1	"	Vigo	5/8 "
Lugo	1	"	Vitoria	1 "

EFFECTES PUBLICHS

Tit. al port. del deute cons. int. 21'25 d. 21'32 1/2 p.

Id. id. esterior em. tot. 21'70 d. 21'80 p.

Id. id. amortisable interior, 40'75 d. 41' p.

Ob. pera sub. á fer-car. de totas em. 44'15 d. 44'25 p.

Id del Banc y del Tresor, sèrie int. 100'25 d. 100'50 p.

d. id. esterior, 100'50 d. 100'75 p.

Id. Tresor sobre prod. de Aduanas, 99'50 d. 99'75 p.

Id. del Tresor Isla de Cuba 93'75 d. 94' p.

Cedulas del Banc hipotec. d' Espanya, 1' d. p.

Bonos del Tresor 1^a y 2ª sèrie 99'25 d. 99'65 p.

Accions del Banc hispano colonial, 134' d. 134'15 p.

ACCIONS

Banc de Barcelona, 147' d. 147'50 p.

Societat Catalana General de Crédit, 189' d. 190' p.

Societat de Crédit Mercantil, 39' d. 39'50 p.

Real Comp. de Canalización del Ebro, 13'50 d. 13'65 p.

Ferro-carril de B á Fransa, 125'50 d. 125'75 d.

Id. Tarrag. á Martorell y Barcelona, 230' d. 231' p.

Id. Nort d' Espanya, 75'7 d. 76' p.

Id. Medina del Campo á Samora y de Orense á Vigo 70'50 d. 70'75 p.

Id. Valls á Vilanova y Barcelona, 47' d. 47'50 p.

OBLIGACIONS

Empréstit Municipal, 100' d. 100'25 p.

» emissió 1ª Janer 1880, 94'75 d. 95' p.

» Provincial, 1' d. p.

Ferro-carril de Barc. á Saragossa, 108' d. 108'25 p.

Id. id. id. —Serie A. —60' d. 60'25 p.

Id. id. id. —Serie B. —61' d. 61'50 p.

Fer.-car. Tarrag. á Barc. y Fransa, 105'25 d. 105'50 p.

Id. Tarragona á Martorell y Barcelona y de Barcelona á Girona, 102' d. 102'25 p.

</

SECCIÓ DE ANUNCIS

LA MANRESANA.

Fàbrica de pólvora de Canals y companyia.

Tres vegadas premiat pe'l Gobern de la Nació.—Duas, provehidors de la Real casa y condecorats ab la creu d' Isabell la Catòlica.

Aquesta fàbrica, la mes antiga de les que avuy dia existeixen en Catalunya, la que conta ab majors recursos pera 'l bon servey de sos favorexedors, (pera lo qual no ha perdonat sacrificis en proporcionar-se les màquines més adelantadas fins avuy coneigudas), per aqueix concepte ofereix al públic la pólvora de cassa y mina y metxa pera barrinades de la mes superior qualitat, a preus sumament mòdichs.

Pera 'ls pedidos al engrós, dirigir-se en Manresa á l' Administració de aquesta Societat, Muralha de Sant Domingo, número 9, y en Barcelona, carrer dels Ases, número 6, y pera las compras á la menuda, a los depòsits establerts en totes las principals poblacions d' Espanya.

CONSULTA

del Doctor Vidal Solares de las facultats de Medicina de Madrid y París.—Especialista en las enfermetats dels noys y de las donas.—Antich metje extern per oposició dels Hospitals següents de París: Pitié dedicat al tractament de las malalties de la matris. Enfants malades ó casa de criaturas malaltas y Des Clíques dedicat á las donas embarasadas y paridas.—Rep de 2 á 5: los dias festius de 9 á 11 del demati.—Cárme, 3, principal.

FERRO DIALISAT GASES.

Recomenat per la classe médica contra la anèmia, clorosis, estenuació, debilitat, leucorea, etc., Aventatja 'ls demés preparats de ferro per no tenir olor, sabor ni ennegrir jamay las dents, essent tolerat per los estòmachs mes delicats. Reemplassa ab ventatja al Ferro Bravais.

Al per major, Farmàcia de Aviñó y Cases, plassa de la Llana, 11.—Barcelona: Al detall en quasi totes las farmàcias.—Preu 3 pessetas pot.

EL LOUVRE.

de novetat. Especialitat en TRAJOS, LEVITAS y SOBRETODOS. Inagotable y rica col·lecció en generos del país y estrangers pera MIDA.—PREU FIXO,

FERNANDO VII, 37,
ENTRADA PER LO DE AVIÑÓ, 5, PRAL.
ROBAS FETAS en generos

PARQUE DE LA MONTANYA.

Grant Hotel y Café-Restaurant situat en lo passeig de Sarriá á Sant Gervasi, lo millor siti escullit per distingits metjes pera restablir la salut; aigues inmillorables, segons certificacions de químichs competents, vents puríssims, vistes magníficas, situació 150 metros sobre 'l nivell del mar, habitacions amoblades ab elegancia y al alcans de totes las fortunas, menjars á totes horas y de diferents preus; hi ha taula rodona y se serveix també á la carta. — S' admeten encàrrechs pera grans dinars ó banquets.

PREMSAS

pera vi y oli. ESTRUJADORAS, SINIAS-ROSA-RIS, nou sistema. Vigas doble T de 0m25, 0m30, 0m35 y 0m40 d' altura.

Tallers de L. DUGROS Jne. Borrell, 32, Barcelona

SÍFILIS

Bastarán dues ó tres ampollas de l' ROB DE PURATIU de BOCHET pera sa curació radical.—Ampolla 12 rals.—Consultas gratis. Tapineria, 30, farmacia.

VENEREO

REPARACIONS DE PIANOS

L' amo del acreditad depòsit de pianos, Hispano-Franco-Aleman, Plassa de Catalunya, 12 y 14, acaba d' instalar un grandios taller ab tots los adelantos y elements necessaris pera 'ls adobs de dits complicats instruments; contant per això ab intelígents y pràctichs operaris pera poder correspondre á la confiança de sos favorexedors, garantisant per lo terme de 2 anys tota classe de composturas verificadas en aquest establiment.—Preus en extrem mòdichs.

S' admeten anúncis mortuoris á preus convencionals per aquest «Diari». Hi ha una vinyeta especial pera 'ls que 'n vulgan.

ENTERROS, FUNERALS Y ANIVERSARIS

ANUNCIADES PER AVUY 11.

Don Anton Martí y Soler.—Enterro á tres quarts de 9 matí desdella casa mortuoria (Tamarit 73) al cementiri.

Don Modesto Fuster y Arnaldo.—Ofici de cos present á las 10 matí, en Betlem y desd' allí al Cementiri. Casa mortuoria Tallers, 2, segona, esquerda.

LLISSONS

pera la confecció de tota classe de flors artificials.

ESTABLIMENT DE FLORISTA

RAURICH 17, 1.er

Rajolas de Valencia

cairó de la Bisbal (loseta) y obra de adorno, á preus de fàbrica. — Gran depòsit, Rech, 18.

CURACIÓ DE LA TÍSIS

Mendizabal, 8, tercer, segona porta.

BRIANS.

Se curan radicalment per crònichs que sian.

CARRER DEL PI, 14, 3.er, PORTA 2.^a

GRAN FÀBRICA y depòsit de buatas: preus sumament mòdichs. Carrer Basea, núm. 44, primer. Maria Torns y fill, Barcelona.

ARA ES POSITIU.

Los ulls de poll y duricias se curan á voluntat del pacient ab l' Elixir de Garriga.

De venda en sa ofissina, carrer de Sant Antoni Abat, n. 25.

GANGA. Se venen dues casas novas situades en l' Ensanxe d' aquesta ciutat, juntas ó per separat. Tenen jardí y aigua viva.

Donarán rahó en la llibreria de Teixidó y Parrera, carrer del Pi, número 6.

TINTORERIA ANTIGA DEL REGOMIR

(Al costat de la Capella de Sant Cristófol.)

Aquest establiment te l' honor de posar en coneixement de sos favoreixedors que dintre poch quedarà instalat lo *Complet Taller-modelo* qual maquinaria ha sigut construida en los tallers de MM. Pierron y Dehaire de Paris, lo que permetrà executar ab mes promptitud tot lo que confiat li estiga.

ESPECIALITAT EN ROBA D' HOME Y SEDERIAS.

Carrer del Regomir 7 y 9, al costat de la capella de Sant Cristófol.

GRAN DEPOSIT DE MAQUINAS

CARLOS BLOSS

PLASSA DEL BONSUCSÉS, 3, BAIXOS.

Especialitat en máquinas de imprenta y de litografía, prensas de tots sistemes, guillotinas, prensas de glassejar, pasta de roleus, máquinas de gas, últim modelo sense soroll y ab petit gasto. No ofereixen cap perill de explosió.

TELEGRAMAS.

Noticias del exterior

Segons los darrers telegramas dels diaris extranjers.

Un congrés de jurisconsults.— Lo dia 7 del corrent s' inaugurarà en Turin un congrés de jurisconsults. Numerosos eran los sabis italians y extranjers que hi acudiren, ha benni pronunciat lo ministre del Interior, M. Villa, un discurs que fou molt aplaudit. Prengueren la paraula també los delegats frances, grech holandes, rus y suis. Fou nombrat president lo senyor Mancini que donà las gracies als delegats extranjers per lo concurs que prestan al congrés.

Desitzos de Rumania.— Un article publicat en la *Republique Française*, recomanant la unió de Rumania, Servia y Bulgaria, per salvaguardar sa independencia y drets respectius, ha causat una viva emoció en tot lo principat, declarantse á favor de tal idea la opinió unánime del país. La prempsa s' hi declara completamente conforme y expresa 'ls desitzos de que 's pugués arribar á un acord entre las tres nacions.

Mals de caps en Austria y Prussia.— La unió ó intel·ligència que sembla existeix entre Inglaterra y Russia dona molt que pensar als diplomàtichs Bismark y d' Haymerlic. Tement aquests que 's fassi un desembarc de russos é inglesos en Dulcigno, han tractat de si convindria fer ocupar á Novi-Bazar per tropas austriàcas. Lo baró d' Haymerlic, que es lo més interessat en aquesta qüestió y que quedá satisfet de la acullida que li feu. En Bismark, s' ha dirigit cap á Francfort y no cap á Londres, segons se deya.

Los jesuitas en Alsacia.— S' havia dit que 'ls jesuitas expulsats de Fransa serian acollits per las autoritats alemanas en Alsacia y Lorena; pero notícias oficials manifestan que aquesta noticia está completamente destituïda de fonament.

Telegramas particulars

Madrit 9, á las 5'30 tarde.—Lo Consell

presidit pe'l rey s' ha ocupat extensament del resultat de las eleccions, s' ha tratat de la catatstrofe de Logronyo y de las desgracias dels temporals y s' ha acordat destinar la major suma possible y arbitrar recursos pera l' alivio d' aquellas calamitats.

S' acordat ademés, definitivament, l' indult d' en Folch.

Madrit 9, á las 8'30 nit.—La prempsa ministerial d' aquesta nit se preocupa de la actut dels fusionistas.

Lo gobernador de Gibraltar ha ofert castigar severament als soldats inglesos que atropellen á uns cotxeros espanyols.

Un telegramma de Lòndres confirma haberse apoderat 'ls inglesos de tota la artilleria afghana.

Madrit 9, á las 9'30 nit.—En los círculs ministerials se desment que l' govern tracti de fer viatjar per l' extranjer á un distingit militar.

La Correspondencia asegura que l' general Martinez Campos no empendrá l' viatje anunciat.

S' asegura que l' govern s' ocupa d' estableir en las Vascongadas la legislació comú.

Madrit 10 á las 1'30 matinada.—Segons datos que 's reben, las oposicions han guanyat mes districtes dels que 's creya.

Segons *El Siglo Futuro*, han assistit á Begonya 60,000 peregrins.

Madrit 10, á las 3 matinada.—La *Gaceta* publica los decrets dictant reglas pera la provisió de càrrecs de Hisenda, disposant que cessi lo capitá general del Ferrol, contra-almirant Croquey, nombrant al senyor Macmahon en son reemplàs y nombrant gobernador militar de Melilla al brigadier Reina y de la Gran Canaria al senyor Rivera.

Bolsí.—Consolidat, 21'20.

Madrit 10, á las 5 tarde.—Han sigut recollits per órdre judicial tots los exemplars del llibre titulat «Los jesuitas», per lo senyor Lozoya.

Rusia s' ha adherit als acorts adoptats en las conferencies de marruecos que se celebren en Madrit.

S' ha fixat lo castell de Alicante com residència definitiva de Calixto Garcia.

Bolsa.—Consolidat, 21'20.—Bonos, 99'85.—Subvencions, 44'30.

Madrit 10, á las 7 nit.—Se comenta molt l' suelto que ha publicat «La Corresponden-

VENDA

Se ven una prempsa, ab cargol de fusta, per un preu sumament mòdich. Carrer Nou de la Rambla número 69, interior. (Taller de Tintorería.)

PROCESOS CELEBRES

de tots los païssos baix la direcció de

D. JOSEPH LARIBAL

Edició ilustrada, á quartillo de ral la entrega.

Se suscriu y's reparteixen prospectes en la llibreria de 'n Manero, carrer Lleona, 13.

SOLUCIÓ AGUILAR de clorhidro fosfat de cal, preparad exactament com la solució Coire. Pot 10. rals.—Farmàcia Aguilar, Rambla del Centro 37.

cia» sobre l' aplicació del dret comú en la Provincias Vascongadas.

No hi ha cap detall nou referent á las eleccions.

S' ha anulat la concessió feta en favor de don Antoni Sempau pera donar abast d' agua á la ciutat de Girona.

Madrit 10, á las 9 nit.—Es probable que s' publiquin en la *Gaceta* de demà dues circulars referents á la aplicació del dret comú en las provincies Vascongadas y prohibint que 's pronuncihi sermons en vascuence.

No se ha presentat encara cap síntoma de part.

Las oposicions han obtingut majoria en las provincies de Vizcaya, Guipúzcoa, Almería, Santander y Pontevedra. Faltan los datos definitius de las restants provincies.

Madrit 10, á las 11'30 nit.—Lo rey assitirà demà als funerals que 's celebren pera las víctimas de la catatstrofe de Logronyo.

Segons un telegramma de Cuba, dintre de pochs dias se presentaran á indult los restos de las partidas d' insurrectes qu' encara corren per la montanya.

Madrit 10, á las 9'10 nit.—Lo canyoner «Aranza» ha apresat en aigües de Huelva una goleta anglesa carregada de tabaco.

A los funerals que se celebraran demà hi assistiran los ajudants del rey y commissions de tots los cossos militars,

Lo pont flotant de Logronyo quedarà habilitat interinament pera tota classe de servis.

Paris 10.—(Per lo cable).—Lo *Nacional* desmenteix qu' existeixi cap divergència entre l' president del Consell M. Freycinet y lo ministre del Interior M. Constans, á propòsit de las lleys respecte de las associacions religiosas ni en punt als decrets de Mars, los quals, al dir de dit periódich, serán aplicats á las congregacions ab tot rigor.

BUTLLETÍ ASTRONÒMIC
per I. Martí Turró. 10 Setembre 1880

OCULTACIÓ D' UNA ESTRELLA.—CUADRA TURA DE LA LLUNA.—Avuy á las 7 h del vespre, la lluna passarà per devant de la estrella de 3,5 grandor, coneguda la llettra grega *Tetha* de la constelació de *Ophiuchum*; aquesta observació podrà apreciarse ab un sencill aument obtich.

Imprenta de «La Renaixensa», Xuclà, 13.